Heemstede

Vergunningverlening,
toezicht en handhaving
in Heemstede

Uitvoeringsprogramma 2026
Evaluatie 2025

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 3
2. Inleiding 4
3. Evaluatie 2025 6
   3.1 Evaluatie Ruimtelijke Ordening & Bouw- en woningtoezicht 6
   3.2 Evaluatie Handhaving openbare ruimte & leefbaarheid 10
4. Uitvoeringsprogramma 2026 14
   4.1 Programma Ruimtelijke Ordening & Bouw- en woningtoezicht 14
   4.2 Programma Handhaving openbare ruimte & leefbaarheid 17
   4.3 Capaciteit 20
   4.4 VTH-doelstellingen uit U&H-strategie 2026-2013 21
5. Financiën 22

1. Samenvatting

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma 2026 en Evaluatie 2025 Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) Heemstede. VTH-taken worden in Heemstede voornamelijk door team Bouw- en Woningtoezicht (BWT) en team Toezicht en Handhaving (T&H) uitgevoerd.

Evaluatie 2025

In 2025 zijn de taken binnen team BWT conform de gestelde doelstellingen uitgevoerd. Vergunningaanvragen zijn binnen de wettelijke termijnen afgehandeld, er zijn geen vergunningen van rechtswege ontstaan en het aandeel gegronde bezwaren bleef beperkt. Ook het toezicht op bouwactiviteiten en handhavingszaken heeft effectief bijgedragen aan het naleven van wet- en regelgeving en het voorkomen van overtredingen.

Binnen de openbare ruimte heeft het team Toezicht en Handhaving gericht ingezet op de prioriteiten leefbaarheid, verkeersveiligheid, jeugd- en woonoverlast en het signaleren van ondermijning. Door de centrale aansturing vanuit Heemstede is efficiënter gewerkt en zijn goede resultaten behaald op onder andere parkeerhandhaving, het aanpakken van afvaldumpingen, fietswrakken en overlastlocaties. Door ingehuurde capaciteit heeft dit team naast de reguliere toezichtstaken uitvoering kunnen geven aan regionale prioriteiten.

Uitvoeringsprogramma 2026

Voor 2026 ligt de focus op de uitvoering van de nieuwe Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2026-2031. Samenwerkingsafspraken met ketenpartners worden geborgd en er wordt een nieuwe kwaliteitsverordening opgesteld.

Team BWT voert in 2026 vooral reguliere werkzaamheden uit. Voor nieuwe wettelijke taken die voortvloeien uit de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan is voor 2026 voldoende capaciteit. BWT kan geen nieuwe taken aannemen zonder dat daar extra budget voor wordt vrijgemaakt.

Het team Toezicht en Handhaving gaat in 2026 verder met de gestelde regionale prioriteiten. Er is voor de komende jaren extra budget aangevraagd om ingehuurde capaciteit aan te kunnen nemen. Daarnaast wordt de komende jaren bezien welke gevolgen het nieuwe boa-stelsel heeft voor de benodigde capaciteit en organisatie.

Conclusies

Beide VTH-teams hebben in 2025 de wettelijke taken en een deel van de bestuurlijke prioriteiten kwalitatief uitgevoerd. Voor beide teams staat de capaciteit de komende jaren onder druk door nieuwe wet- en regelgeving, toenemende maatschappelijke verwachtingen en de ontwikkeling van het boa-stelsel. Het gesprek over prioritering van taken of extra capaciteit zal de komende jaren gevoerd blijven worden.

Vastgesteld door het college van Heemstede op 30 juni 2026

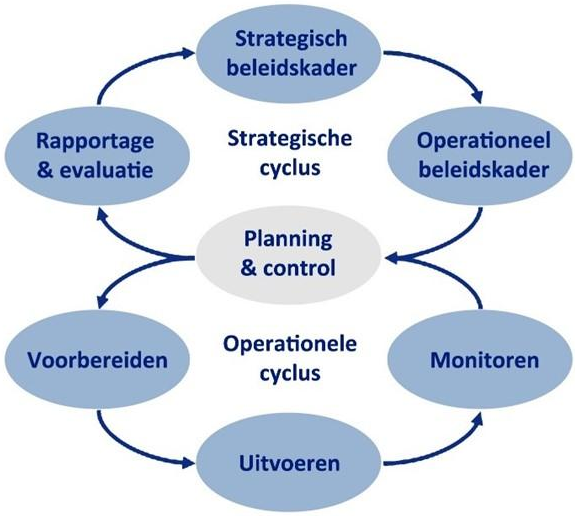
2. Inleiding

Waarom vergunningen, toezicht en handhaving?

Om te zorgen voor een veilige, gezonde en leefbare omgeving hebben we in Nederland nationaal en lokaal beleid opgesteld hoe onze leefomgeving eruit moet zien en wat we daarin van elkaar mogen verwachten. Met toezicht en handhaving worden inwoners, bedrijven en instellingen gestimuleerd zich aan deze regels te houden.
Toezicht en handhaving draagt bij aan het in stand houden en versterken van de geloofwaardigheid van wet- en regelgeving. Dit versterkt ook de geloofwaardigheid van het bestuur. Zonder handhaving worden wetten, APV-regels en lokaal beleid al snel tot de zogenaamde 'papieren tijgers' en gaat dat ten koste van de leefbaarheid en veiligheid.
Gemeentelijke handhaving waarborgt de rechtsgelijkheid; zonder handhaving hebben degenen die regels overtreden een oneerlijk voordeel ten opzichte van degenen die zich wel netjes aan de regels houden. In Heemstede zijn iedere dag diverse instanties actief met het houden van toezicht en uitvoeren van handhaving. Denk aan de politie, milieu-inspecteurs van Omgevingsdienst IJmond, de inspecteurs van Bouw- en woningtoezicht (BWT), de buitengewoon opsporingsambtenaren van de gemeente. Elke instantie voert toezicht en handhavingstaken uit in het domein en/of de wettelijke taak waarvoor zij als toezichthouder of handhaver bevoegd zijn.

Wettelijk kader

Het uitvoeringsprogramma volgt de planning- en controlcyclus zoals hieronder in het schema is afgebeeld. De "big 8"- cyclus heeft een operationele en een strategische kant. De strategische cyclus evalueren we om de vier jaar. De operationele cyclus kent een jaarlijkse evaluatie en programmering in de vorm van de bestuursrapportage. Via strategieën, protocollen en procesbeschrijvingen reguleert het beleidskader de wijze waarop de organisatie de taken uitvoert. De jaarlijkse programmering is een inschatting van kwantiteit, overzicht van geplande taken, bestuurlijke prioriteiten, beschikbare formatie en het gewenste uitvoeringsniveau. Het is geen urenboekhouding, maar het reserveert wel uren voor taken die prioriteit hebben. Voor toezicht is een ruime marge nodig voor spontaan binnenkomende vragen waarop direct actie nodig is.
In de operationele cyclus geeft de uitvoeringsorganisatie aan, zowel kwantitatief als kwalitatief, of het mogelijk is uitvoering te geven aan de omgevingstaken. Monitoring leidt tot de jaarlijkse bestuursrapportage.
De criteria zijn opgesteld door het Rijk in samenwerking met de VNG. Daarin is opgenomen dat de organisatie de beleidscyclus toepast volgens de "big 8". De criteria beschrijven tamelijk vergaand hoe de organisatie moet zijn ingericht.
Een robuuste organisatie moet voldoende deskundigheid hebben (technisch en juridisch), afgemeten aan opleiding, ervaring, de complexiteit van de taken en het aantal daarvan per jaar, of het formatieve tijdsbeslag. Daarbij moet een organisatie ook taken uitvoeren waarvoor die deskundigheid is vereist. Uit de evaluatie, welke tevens is opgenomen in dit uitvoeringsprogramma, blijkt of de formatie voldoende is en of de aanwezige deskundigheid in evenwicht is met de zwaarte van de taak.

Leeswijzer
In hoofdstuk 3 staat de evaluatie over 2025. Deze is opgedeeld in de twee teams die binnen de gemeente Heemstede zijn belast met de uitvoering van VTH-taken: Bouw- en Woningtoezicht (BWT) en Toezicht en Handhaving (T&H). De evaluatie 2025 is gebaseerd op het integraal VTH-beleid Heemstede 2019-2022 welke is verlengd tot en met 2025.

In hoofdstuk 4 staan de plannen voor 2026 in het uitvoeringsprogramma. Deze kent naast twee paragraven over beide teams een overzicht van de capaciteit van de VTH-organisatie en een paragraaf met strategische doelstellingen. Het uitvoeringsprogramma 2026 is de eerste onder de nieuw opgestelde Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2026-2031 en volgt de daarin opgestelde prioriteiten en doelstellingen.

In hoofdstuk 5 wordt gerapporteerd over de financiën.

3. Evaluatie 2025

In dit hoofdstuk staat de evaluatie van de teams die binnen de gemeente VTH-taken uitvoeren. Veiligheidsregio Kennemerland en Omgevingsdienst IJmond, die op brandveiligheid en milieu taken uitvoeren voor Heemstede, rapporteren via een eigen P&C cyclus.

3.1 Evaluatie Ruimtelijke Ordening & Bouw- en woningtoezicht

Beleidskader

Aanvragen omgevingsvergunning
Een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is een zogenaamde gebonden beschikking. Dat betekent dat een omgevingsvergunning moet worden verleend als de aanvraag in overeenstemming is met het omgevingsplan, het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en voldoet aan redelijke eisen van welstand. De gemeente heeft in dat geval geen beleidsvrijheid om de gevraagde vergunning te weigeren.

Aanvragen die passen in het omgevingsplan
Circa 70% van de reguliere bouwaanvragen past binnen het omgevingsplan en kan conform de serviceformule van de Omgevingswet snel en simpel kan worden vergund.

Aanvragen die niet passen in het omgevingsplan
Voor circa 20% van de aanvragen voor de activiteit bouwen moet eveneens een procedure worden gevolgd voor het afwijken van het omgevingsplan. Dat is de procedure waarbij het college bevoegd is een vergunning te verlenen van het afwijken van het omgevingsplan. Voor afwijkingen van het omgevingsplan waarvoor onder de Omgevingswet een uitgebreide procedure noodzakelijk is, wordt aan de raad een zogenaamde verklaring van geen bedenkingen gevraagd, opdat het primaat van de ruimtelijke ordening bij de raad ligt en blijft. Die procedure wordt voorbereid en afgehandeld door de afdeling Ruimtelijk Beleid. Een dergelijke procedure wordt 1 of 2 keer per jaar aan de raad voorgelegd.

Overige vergunningaanvragen
De overige 10% vergunningaanvragen hebben betrekking op een monument, vrijstelling van de gebruiksvoorschriften van het omgevingsplan, een aanlegvergunning of de activiteit kappen. Heemstede kent sinds 2015 geen kapvergunning meer, tenzij het gaat om bomen die op de gemeentelijke Bomenkaart staan of in een boomzone.

Omgevingswet
De gemeente Heemstede werkt sinds 2016 aan het invoeren van de Omgevingswet. Deze is sinds 1 januari 2024 van kracht. In dat kader is in 2025 de Omgevingsvisie Heemstede 2040 – *Duurzaam ontwikkelen, kwaliteit behouden* vastgesteld. In de jaren daarvoor (2021-2024) is een visie op hoofdlijnen opgesteld. Belangrijk onderdeel hiervan was de participatie waarbij aan inwoners een aantal vraagstukken werd voorgelegd. De participatie was in 2023 afgerond. Nadat de visie op hoofdlijnen is vastgesteld werd begonnen met het opstellen van de omgevingsvisie. Deze heeft het afgelopen jaar ter inzake gelegen. Inwoners hebbende kans gekregen om te reageren.

Omgevingsplan

Sinds 1 januari 2024 werkt Heemstede van rechtswege met een tijdelijk omgevingsplan. Dit bestaat uit de voorgaande bestemmingsplannen, de verordeningen (voor zover deze over de fysieke
leefomgeving gaan) en de bruidsschat (rijksregels die vervallen en gemeentelijke regels worden).
Er is in de voorbereiding op de Omgevingswet gewerkt aan een stappenplan en een casco voor het nieuwe omgevingsplan. Voor een plan of ontwikkeling waarvoor een aanpassing van het bestaande omgevingsplan nodig is, geldt een andere procedure.
Er kunnen twee routes worden doorlopen:
1. Afwijken van het omgevingsplan via een omgevingsvergunning;
2. Wijziging van het omgevingsplan. De keuze voor een route gebeurt in overleg met de betrokken vak afdelingen.

Samen met de initiatiefnemer wordt gekeken wat de meest geschikte route is.

Vergunningverlening

Doelstellingen

De doelstellingen bij de vergunningverlening zijn:

1. Aanvragen afhandelen volgens de wettelijke procedures en binnen de gestelde termijn.
2. Van rechtswege verleende vergunningen komen niet voor.
3. Het aantal gegronde bezwaarschriften tegen vergunning van aanvragers is < 2%.

	2023	*2024*	*2025*
Wabo/ Ow activiteiten aanvragen	*230*	*256*	*364*
Verleende vergunningen	*198*	*207*	*304*

Het jaarlijks aantal te verlenen vergunningen is redelijk constant en schommelt jaarlijks tussen de 230 en 360 vergunningen. Daarnaast kan één aanvraag meerdere activiteiten omvatten, die worden samengevoegd tot één omgevingsvergunning, bijvoorbeeld de activiteiten “bouwen” en “handelen in strijd met regels Ruimtelijke Ordening”. Dit zijn twee activiteiten, die leiden tot één vergunning.

Afhandeling omgevingsvergunningen	*2023*	*2024*	*2025*
Verleend	*198*	*207*	*304*
Ingetrokken	*14*	*13*	*21*
Geweigerd	*9*	*10*	*7*
Van rechtswege	*1*	*0*	*0*
Buiten behandeling	*5*	*8*	*12*
Totaal	*227*	*238*	*344*

In 2025 zijn geen vergunningen van rechtswege verleend. Voor de rest zijn alle aanvragen volgens de wettelijke procedures en binnen de gestelde termijnen afgehandeld.

Bezwaarprocedure	*2023*	*2024*	*2025*
Verleende vergunningen	*198*	*202*	*304*
Bezwaarschriften tegen vergunningen	*38*	*33*	*36*
Bezwaarschrift ongegrond	*9*	*13*	*15*
Bezwaarschrift niet ontvankelijk	*4*	*4*	*6*
Bezwaarschrift ingetrokken	*8*	*8*	*7*
Bezwaarschrift gedeeltelijk gegrond	*6*	*4*	*5*
Bezwaarschrift gegrond	*1*	*1*	*1*

De doelstelling dat < 2% van de bezwaarschriften gegrond wordt verklaard is gehaald. Als ook de gedeeltelijk gegrond verklaarde bezwaren worden meegerekend is dit niet helemaal gehaald.

Vergunning gericht toezicht

De vergunningverlening en het toezicht op de verleende vergunningen zijn functioneel gescheiden. De afdeling Bouw- en woningtoezicht (BWT) houdt toezicht op de verleende omgevingsvergunningen voor de activiteiten: bouwen, sloop, wijzigen monument, aanleggen en kappen.

In de praktijk wordt een onderscheid gemaakt tussen kleine en grote bouwprojecten. Onder kleine bouwprojecten worden verstaan: dakkapellen, dakopbouwen, aan- en uitbouwen en reclames. Deze bouwprojecten worden één tot vier keer tijdens de bouw, afhankelijk van de complexiteit, bezocht door de inspecteur BWT. Het toezicht is tweeledig. Er wordt gecontroleerd dat er daadwerkelijk wordt gebouwd wat er is vergund en er bijvoorbeeld niet een veel grotere dakkapel wordt gebouwd dan waarvoor vergunning is verleend. Daarnaast wordt gekeken of een en ander ook constructief verantwoord wordt gerealiseerd.

In 2025 heeft de inspecteur BWT 610 keer toezicht gehouden op verschillende situaties. Dit is adequaat vergeleken met het aantal verleende vergunningen en lopende zaken.

Aantal toezichten	*2024*	*2025*
Bezoeken n.a.v. vergunningen	*387*	*404*
Bezoeken i.v.m. handhaving	*77*	*75*
Bezoeken n.a.v. klachten	*48*	*52*
Bezoeken vergunningvrij bouwen	*81*	*79*
Totaal	*584*	*610*

Bij de grote bouwlocaties zijn er veel meer toezichtmomenten en is er toezicht op die momenten tijdens de bouw waarbij de constructieve veiligheid van het gebouw in het geding is. Tijdens de bouw en bij de oplevering van het gebouw wordt gecontroleerd op de brandveiligheid en de vluchtwegen. De inspecteur BWT heeft daarnaast contact met de uitvoerder om de geluids- en parkeeroverlast tijdens de bouw voor de omgeving zo veel als mogelijk te beperken.

Toezicht op activiteit sloop

In 2025 hebben er enkel sloopactiviteiten plaatsgevonden in het kader van kleine bouwprojecten.

Toezicht op activiteit wijzigen monument

De controle op de activiteit wijzigen monument wordt gelijktijdig uitgevoerd met een controle op de activiteit bouwen.

Toezicht op activiteit aanleggen

In 2025 zijn er 6 aanlegvergunningen verleend.

Toezicht op activiteit kappen

Het toezicht op de activiteit kappen wordt verzorgd door de afdeling Ruimtelijk Beheer. Alleen voor bomen die op de gemeentelijke Bomenkaart staan wordt nog een vergunning afgegeven. In 2025 zijn alle omgevingsvergunningen waarbij naast de vergunning voor het kappen een herplantplicht was opgenomen, gecontroleerd of er daadwerkelijk is herplant. De herplantplicht wordt goed nageleefd.

Gebiedsgericht toezicht
In 2025 zijn 38 adressen bezocht en gecontroleerd waar mogelijk (bouw)werkzaamheden zonder vergunning zijn uitgevoerd. Deze controles vinden hoofdzakelijk op aangeven van de buren plaats. De vraag van omwonenden is, te beoordelen of datgene wat gebouwd is, daadwerkelijk zonder vergunning mocht worden gebouwd.

Effectiviteit toezicht
De afdeling BWT heeft in 2025 in 13 gevallen een vooraanschrijving verstuurd in verband met:
1. Het bouwen zonder vergunning;
2. Bouwen in afwijking van de vergunning;
3. Gebruik in strijd met het omgevingsplan.

In 10 zaken was het versturen van de vooraanschrijving om binnen de gestelde begunstigingstermijn de overtreding te doen stoppen afdoende.
In de 3 zaken waarbij een last onder dwangsom is opgelegd, is de overtreding binnen de gegeven begunstigingstermijn beëindigd.

In geen enkele zaak loopt het traject van de begunstigingstermijn van de vooraanschrijving of dwangsom nog.

3.2 Evaluatie Handhaving openbare ruimte & leefbaarheid

De openbare ruimte is van en voor iedereen. Gelet op de schaarse ruimte en het feit dat iedereen die ruimte wil gebruiken, zijn in het kader van de veiligheid en leefbaarheid regels en afspraken over de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte. Toezicht en handhaving op de naleving van deze regels levert een bijdrage aan de veiligheid en de leefbaarheid in de openbare ruimte.

Team Toezicht & Handhaving houdt toezicht op de openbare ruimte. In 2025 werd de inzet geprioriteerd volgens het Uitvoeringsplan 2025-2027 Veiligheid en Lokale Prioriteiten. Deze is opgesteld in lijn met de regionale afspraken uit het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid (IMV) 2024-2027 van Eenheid Noord-Holland.

Het team Toezicht & handhaving voert de handhaving uit voor de gemeente Heemstede en de gemeente Bloemendaal en wordt aangestuurd door een teamleider en een coördinator. Vanaf 1 januari 2025 werkt het team Toezicht & handhaving geheel vanuit Heemstede. Vanuit daar worden collega's aangestuurd door de teamleider of coördinator. Vanwege de structurele en dagelijkse aansturing, wordt effectiever en efficiënter gewerkt en dat is terug te zien in de cijfers.

LEEFBAARHEID	PARKEREN	VEILIGHEID EN JEUGD
Bereikbaarheid en leefbaarheid, stations- en winkelgebied en afvaldumpingen	Verkeersveiligheid, parkeeroverlast, onderhoud parkeerautomaten, parkeercontroles en fietsen op markt.	(Verkeers)veiligheid rondom scholen. Ondermijning en toezicht hotspots (jeugd)overlast
Wrakfietsen: Gestickerd: 480 Verwijderd: 470 (0,00% opgehaald) Weesfietsen: Gestickerd: 385 Verwijderd: 38 (0,00% opgehaald) Fiets fout = Fiets weg (station) Gestickerd: 97 Verwijderd: 97 (72,16% opgehaald)	Fiscale controles: 190 Naheffingsaanslagen: 2198 Controles blauwe zones: 160 Controle vergunning gebied: 132 Mulder interventie: 765 Parkeerautomaat defect: 80	Controle rondom scholen: 56 Controle fietsen op markt: 31 Niet voeren van juiste fietsverlichting: 27 Mobiel apparaat vasthouden: 38
Dumpingen laten opruimen: 114 Dumpingen overtreder achterhaald: 8 Drugsafval: 31 (met name lachgas)	Aanhangers: 22 Autowrak: 13 Recreatie voertuig: 21 Overig: 39 Totaal: 95	Controles jeugd plekken: 131
Controles op honden: 121 Sanctie niet aanlijnen hond: 10 Sancties niet naleven opruimplicht: 0		

Mozard zaken: 944 (meldingen via website gemeente)		

Prioriteiten 2025
De prioriteiten voor zijn uitgewerkt in het door de raad vastgestelde Uitvoeringsplan 2025-2027 Veiligheid. Jaarlijks worden deze prioriteiten verder uitgewerkt in het Teamplan Toezicht & Handhaving. Op deze thema's, in de tabel hieronder, worden extra controles ingepland en gestuurd op basis van beschikbare data. Deze thema's zijn in lijn met de regionale afspraken.
Een groot deel van de toezicht- en handhavingstaken in de openbare ruimte laat zich niet tot nauwelijks plannen. Het team reageert op meldingen en komt bij toezicht ook overtredingen op andere thema's. Een groot deel van de taken valt onder regulier toezicht.

Geprioriteerde thema's	Regulier toezicht
Veilige en leefbare wijken • (Jeugd)overlast en veiligheid • High impact crimes • Uitstallingen & Terrassen • Handhaven fietsenbeleid • Dumpingen/ Bijplaatsingen *Verkeersveiligheid/ verkeersgedrag* • Integrale verkeerscontroles • Parkeren • Verkeersveiligheid rondom scholen *Ondermijning* • Signaleren en rapporteren	• Evenementen • Contr.verg. voorwaarden • Reclameborden & spandoeken • Ligplaatsen • Illegaal gebruik gemeentegrond • Containers op openbare weg • Plakken en kladden • Collecteren • Straatartiesten • Standplaatsen • Particulier groen • Aanlijn- en opruimplicht honden

Veilige en Leefbare Wijken

- (Jeugd)overlast en veiligheid: Tijdens avonddiensten zijn controles uitgevoerd op locaties waar meldingen van overlast werden ontvangen (hotspots). Deze locaties zijn opgenomen in het handhavingssysteem, waardoor datagestuurd kon worden gewerkt. Door de gerichte inzet is actief bijgedragen aan het terugdringen van overlastmeldingen.
- High Impact Crimes (HIC): In nauwe samenwerking met de politie en wijkagenten is ondersteuning geboden bij diverse preventieve maatregelen en acties, waaronder witte voetjesacties en inzet tekstkar (anti-inbraak), de inzet van de Speed Mobiel, extra waarschuwingsbebording en voorlichtingsacties met Meld Misdaad Anoniem (MMA)-folders.
- Uitstallingen en terrassen: Door middel van periodieke controles is toegezien op de naleving van het uitstallingen- en terrassenbeleid. Bij geconstateerde overtredingen is direct contact opgenomen met ondernemers om naleving te bevorderen. Daarnaast is de jaarlijkse controle van de precariolijst uitgevoerd en zijn de bevindingen doorgegeven aan Gemeentelijke Belastingen Zuid-Kennemerland (GBKZ).

Verkeersveiligheid en verkeersgedrag

- Parkeren en schoolomgevingen: Gedurende het jaar zijn regelmatig controles uitgevoerd in schoolomgevingen om foutparkeren en

verkeersovertredingen tegen te gaan en de verkeersveiligheid rondom scholen te verbeteren.
- Integrale controles: In samenwerking met de politie zijn meerdere integrale verkeerscontroles uitgevoerd. Hierbij is gecontroleerd op onder andere de snelheid van elektrische fietsen, telefoongebruik tijdens het rijden, verlichting en overige verkeersovertredingen, met extra aandacht voor schoolomgevingen.

Ondermijning
- Signaleren en rapporteren: Het team is verder geschoold in het herkennen van signalen van ondermijning en verdachte activiteiten in woonwijken en winkelgebieden. Er is actief ingezet op het signaleren, vastleggen en rapporteren van verdachte situaties, wat heeft bijgedragen aan een verbetering van de informatiepositie en een toename van meldingen richting relevante partners, waaronder het RIEC en Meld Misdaad Anoniem.

Regulier toezicht
- Handhaven fietsenbeleid: Er is intensiever toezicht gehouden op fietsparkeren, met name in stations- en winkelgebieden. Hiermee is bijgedragen aan de toegankelijkheid, veiligheid en uitstraling van de openbare ruimte.
- Evenementen (vergunningsvoorwaarden): Tijdens diverse evenementen zijn controles uitgevoerd op de naleving van vergunningsvoorwaarden. Hierbij is aandacht besteed aan veiligheid, afvalbeheer en het naleven van gestelde voorschriften.
- Dumpingen en bijplaatsingen: De controles op illegale afvaldumping en bijplaatsingen zijn geïntensiveerd. Door gerichte toezichtacties is actief gewerkt aan het terugdringen van deze vormen van overlast.
- Reclameborden en spandoeken: Tijdens surveillancerondes is aandacht besteed aan illegaal geplaatste reclameborden en spandoeken. Waar nodig is handhavend opgetreden, mede om verkeersgevaarlijke situaties te voorkomen.
- Ligplaatscontroles: In Heemstede zijn meerdere controlerondes uitgevoerd op ligplaatsen. De bevindingen zijn geregistreerd en doorgegeven aan de verantwoordelijke afdeling voor verdere administratieve afhandeling. Indien nodig zijn hercontroles uitgevoerd om de naleving van het ligplaatsenbeleid te monitoren.
- Illegaal gebruik gemeentegrond: Tijdens surveillancerondes is toezicht gehouden op het gebruik van gemeentegrond, waaronder het plaatsen van containers op de openbare weg. Bij overtredingen zijn inwoners en aannemers aangesproken en is afstemming gezocht met de afdeling Bouw- en Woningtoezicht voor verdere opvolging.
- Plakken/kladden: Het team heeft gedurende het jaar diverse inspectierondes uitgevoerd om overtredingen te signaleren en waar nodig passende maatregelen te treffen.
- Collecteren, straatartiesten en standplaatsen: Er is toezicht gehouden op de aanwezigheid van de benodigde vergunningen en waar nodig is opgetreden tegen ongereguleerde activiteiten.
- Particulier groen: Tijdens de bloeiperiode is gewerkt met een piepsysteem om meldingen van overhangend particulier groen efficiënt op te pakken. Daarnaast is op basis van eigen waarnemingen

Inzet handhaving
In 2025 onderstaande uren ingezet voor handhaving in Heemstede.

Inzet handhaving 2025	percentage	uren
Leefbaarheid	37%	2.147

Meldingen/incidenten (60%)	16%	944
Verbinding (15%)	11%	658
Afval (15%)	4%	206
Hondenoverlast (5%)	4%	239
Ligplaatsen (5%)	2%	100
Parkeren/verkeersveiligheid	31%	1.795
Verkeersveiligheid (16%)	4%	250
Parkeeroverlast (16%)	4%	255
Parkeerautomaten (3%)	2%	117
Fiscaal/blauwe zone (27%)	12%	675
Fietsveiligheid (15%)	4%	249
Fietswrakken etc. (8%)	2%	100
Toegankelijkheid (15%)	3%	149
Veiligheid	7%	393
Ondermijning (4%)	1%	45
Jeugdoverlast (48%)	2%	138
Zorg en woonoverlast (48%)	4%	210
Canet (aanwezigheid publieksruimte)	14%	798
Training (wettelijke verplicht)	11%	658
Totaal	100%	5.791

4. Uitvoeringsprogramma 2026

In dit programma staan de toezicht- en handhavingstaken van Bouw- en woningtoezicht (BWT) en toezicht en handhaving openbare ruimte.

4.1 Programma Ruimtelijke Ordening & Bouw- en woningtoezicht

Ontwikkelingen voor 2026

Omgevingsvisie

De raad heeft op 6 november 2025 de Omgevingsvisie vastgesteld. Deze visie beschrijft de ambities en beleidskeuzes van de gemeente Heemstede voor de fysieke leefomgeving tot 2040. Het gaat daarbij om de omgeving waarin mensen wonen, werken en recreëren. De visie heeft betrekking op onder meer de thema's ruimte, water, natuur en landschap, cultureel erfgoed, verkeer en vervoer, infrastructuur, milieu, gezondheid en veiligheid. In de omgevingsvisie zijn de belangrijkste opgaven en ontwikkelrichtingen vastgelegd.

Wijziging omgevingsplan

Volgens het stappenplan is in 2024 gestart met voorbereidingen voor een gefaseerde wijziging van het Omgevingsplan. De gebiedsgerichte wijziging voor de woon -en centrumgebieden staat als eerste op de planning. De vaststelling van de wijzigingen volgen in 2027.

Leegstandsverordening

In 2024 is de 'Leegstandsverordening Heemstede 2024' vastgesteld. De daaruit voortvloeiende toezicht/handhavingstaken worden meldingsgericht opgepakt.

Algemene ontwikkeling wet en regelgeving.

Bovenstaande ontwikkelingen maken dat er meer VTH-taken bijkomen. Voor 2026 kunnen deze taken met de huidige capaciteit volbracht worden. Er is geen overcapaciteit om nieuwe of verhoogde ambities waar te kunnen maken. Daarvoor zullen in 2026 pas andere taken worden uitgevoerd als er wordt geprioriteerd of er budget voor wordt vrijgemaakt.

Prioriteiten

Hoge prioriteit	Midden prioriteit	Lage prioriteit
<u>Bouwen</u> Zorggebouwen Illegale bouw Constructieve veiligheid Brandveiligheid nieuwbouw <u>Slopen/ wijzigen</u> Slopen met asbest Aanzien gebouwen <u>Monumenten</u> Illegaal wijzigen van een monument Illegaal slopen van een monument	<u>Bouwen</u> Woongebouwen Bedrijfsgebouwen Publieksgebouwen <u>Slopen/ wijzigen</u> Sloopveiligheid Illegaal slopen Illegaal uitvoeren van werken geen bouwwerk zijnde Erfafscheiding aan de openbare weg <u>Monumenten</u> Onderhoud aan monumenten zonder vergunning <u>Gebruik</u> Wonen in strijd met omgevingsplan Oneigenlijk gebruik gemeentegrond	<u>Bouwen</u> Bouwtechnische wijzigingen bestaande woningen Brandveiligheid bestaande woningen Huisnummering Fietsenhokken <u>Gebruik</u> Leegstandsverordening Wet betaalbare huur Kamerverhuur (Airbnb) Waterverordening

Planning vergunningverlening

In 2025 hebben we geconstateerd dat er veel kleine bijbehorende bouwwerken in de voortuinen bij woningen zijn geplaatst. In een aantal publicaties hebben we uitgelegd dat het niet is toegestaan zonder vergunning een dergelijk bouwwerk in de voortuin te realiseren. Onze bestemmingsplannen staan deze bouwwerken niet toe, maar middels vastgesteld beleid willen we daar onder voorwaarden wel een omgevingsvergunning voor verlenen. Naar aanleiding van deze publicaties zien we dat we daarvoor al veel aanvragen hebben ontvangen. Op basis van uitgevoerde en uit te voeren controles zullen we in 2026 en 2027 nog veel van dergelijke vergunningaanvragen krijgen.

Prognose proces omgevingsvergunningen	Aantallen
Vergunningsaanvragen	360
Activiteiten en informatieverzoeken	500
Verleende vergunningen	300
Intrekken/weigeren/buiten behandeling	40
Gegronde bezwaarschriften <2%	3

Planning Toezicht

Afdeling BWT houdt toezicht op de verleende omgevingsvergunningen voor de activiteiten: bouwen, sloop, wijzigen monument, aanleggen en kappen. Daarnaast houden we toezicht op leegstand, en controleren we op basis van de wet betaalbare huur. Onderstaand staat het aantal te verwachte toezichtactiviteiten. Dat gaat om zowel gerichte controles naar aanleiding van verleende vergunningen alsmede om controles naar aanleiding van klachten, handhavingsverzoeken en eigen waarnemingen.

Aantal toezichten	Aantallen
Bezoeken n.a.v. vergunningen	400
Bezoeken i.v.m. handhaving	75
Bezoeken n.a.v. klachten	50
Bezoeken vergunningvrij bouwen	75
Bezoeken leegstand	5
Bezoeken wet betaalbare huur	5
Totaal	610

In de praktijk wordt een onderscheid gemaakt tussen kleine en grote bouwprojecten. Onder kleine bouwprojecten worden verstaan: dakkapellen, dakopbouwen, aan- en uitbouwen en reclames. Deze bouwprojecten worden één tot 4 keer tijdens de bouw, afhankelijk van de complexiteit, bezocht door de inspecteur BWT. Het toezicht is tweeledig. Er wordt gecontroleerd dat er daadwerkelijk wordt gebouwd, wat er is vergund en er bijvoorbeeld niet een veel grotere dakkapel wordt gebouwd dan waarvoor vergunning is verleend. Hetzelfde geldt voor het wijzigen van een monument. Daarnaast wordt gekeken of een en ander ook constructief verantwoord wordt gerealiseerd.

In 2026 is de invloed van de beperkte invoering van de Wkb nog steeds zeer gering. Bij een uitgebreidere invoering kan dat de gemeente op termijn aanleiding geven het aantal toezichtactiviteiten te verminderen vanwege de rol van de kwaliteitsborger. Vanwege deze tot op heden beperkte invloed en de twijfelachtige uitgebreidere invoering houden we vast aan de aantallen van voorgaande jaren.

Onderstaand staan enkele verwachte grote bouwwerken welke in 2026 zullen plaatsvinden.

Verwachte grote bouwwerken 2026	Beschrijving	Status
Glipperweg	19 flexwoningen	In uitvoering
Glipper Dreef 199B	66 zorgappartementen	In uitvoering
Kerklaan 27A	8 appartementen	Verleend
GlipZandvoortselaan 40	4 appartementen	In uitvoering
Vondelkade 28A	Nieuwbouwwoning	In uitvoering
Kerklaan 113B	Nieuwbouw detailhandel met 8 appartementen	Verleend
Duin en Vaart 12 en 14	2 Nieuwbouwwoningen	In uitvoering
Van Merlenlaan 23	Nieuwbouwwoning	Verleend
Caspar Fagellaan 5	Nieuwbouwwoning	Verleend
Van Merlenlaan 31A	5 appartementen	Aanvraag

Toezicht op activiteit kappen
Het toezicht op de activiteit kappen wordt verzorgd door de afdeling Ruimtelijk Beheer. Alleen voor bomen die op de gemeentelijke Bomenkaart staan wordt nog een vergunning afgegeven.

Effectiviteit toezicht

Afdeling BWT verwacht in 2026 in 15 gevallen een vooraanschrijving uit te vaardigen in verband met:

1. Het bouwen zonder vergunning
2. Bouwen in afwijking van de vergunning
3. Gebruik in strijd met het omgevingsplan

De verwachting is dat na het versturen van de vooraanschrijving in zo'n 70% van de zaken binnen de begunstigingstermijn de overtreding stopt en ongedaan maakt. In de overige zaken is het opleggen van een dwangsom voldoende om te stoppen binnen de gestelde begunstigingstermijn. Het is uitzonderlijk dat een dwangsom daadwerkelijk wordt verbeurd.

4.2 Programma Handhaving openbare ruimte & leefbaarheid

Kader
De openbare ruimte is van en voor iedereen. Gelet op de schaarse ruimte en het feit dat iedereen die ruimte wil gebruiken, zijn in het kader van de veiligheid en leefbaarheid regels en afspraken over de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte. Toezicht en handhaving op de naleving van deze regels levert een bijdrage aan de veiligheid en de leefbaarheid in de openbare ruimte.
Handhaving op overlast en kleine ergernissen die de leefbaarheid aantasten in de openbare ruimte is het aandachtsgebied van het team Toezicht en Handhaving. We voeren onze taken professioneel uit en werken daarom vanuit de gestelde wettelijke kaders en vastgestelde beleidskaders.
Bestuursrechtelijke handhaving: Voor de toezichthouders geldt dat zij door of namens het college of de burgemeester als zelfstandig bestuursorgaan worden aangewezen als toezichthouder conform de Algemene wet bestuursrecht (titel 5.2). In het aanwijzingsbesluit staat beschreven welke functies bevoegd zijn op te treden als toezichthouder en krachtens welke wettelijke bepalingen.

Strafrechtelijke handhaving: De bevoegdheden en vereisten rondom de handhavers zijn vastgelegd in het wetboek van Strafvordering (artikel 142), de Beleidsregels Buitengewoon Opsporingsambtenaar, het Besluit Buitengewoon Opsporingsambtenaar en de Politiewet. Eind 2023 is de aanvraag voor een categoriaal besluit ingediend. Middels een categoriaal besluit van de minister van Justitie en Veiligheid is voor de gemeente Heemstede vastgelegd binnen welk domein en op welke artikelen uit de domeinlijst de handhavers strafrechtelijk mogen handhaven en welke middelen zij daarvoor mogen inzetten. Enkel handhavers die aan de vereiste van buitengewoon opsporingsambtenaar voldoen en hiertoe ook specifiek zijn beëdigd door de korpschef mogen strafrechtelijk handhaven binnen de gemeente Heemstede. Voor de aanvraag tot een categoriaal besluit werden de beëdigingen van handhavers individueel geregeld.

De algemene handhavingsstrategie van de handhavers is dat ze met de meest licht toepasbare maatregel de overtreding doen stoppen of voorkomen. Dat begint met een informeren en aangaan van het gesprek. Waar nodig wordt een waarschuwing gegeven of een boete uitgedeeld.

Onze handhavers hebben meerdere rollen en zijn zichtbaar aanwezig op straat. Zo vormt de handhaver de 'ogen en oren' van de gemeente en de politie, tevens zijn zij het aanspreekpunt voor de inwoners. Deze dienstverlenende rol kan de handhaver ook actief invullen door inwoners en ondernemers te informeren over allerlei veiligheidsvraagstukken en voorlichting te geven over het nemen van preventieve

maatregelen om veel voorkomende criminaliteit te voorkomen. Daarnaast kan de handhaver ook ingezet worden bij het begeleiden van evenementen. Tegelijkertijd heeft de handhaver middelen (opsporingsbevoegdheid / sanctionerend optreden) om daar waar overtredingen worden geconstateerd die de leefbaarheid en veiligheid van de gemeente bedreigen, te kunnen handhaven. Een aantal belangrijke taken zijn de handhaving van de APV en de handhaving van parkeer- en verkeersovertredingen.

Handhavers zijn zichtbaar in de openbare ruimte en zien veel. Het bestrijden van criminaliteit en ondermijning zijn geen taken van de handhaver. De handhavers zijn wel de extra ogen en oren van de politie, het OM en de burgemeester en het gemeentebestuur. Signalen van criminele activiteiten en ondermijning en overlast in het algemeen worden doorgegeven en intern besproken met de collega's van de afdeling OOV (Openbare Orde en Veiligheid).
De handhavers en politie werken nauw samen. De handhaver richt zich vooral op leefbaarheidsvraagstukken en kleine ergernissen. De taken van de handhavers liggen in het verlengde van de politie, want op het moment dat overlastproblematiek overgaat in een verstoring en/of bedreiging van de openbare orde, vindt er een verschuiving plaats van handhaving naar politie. Er is geen strikte scheidslijn in de afbakening. In de praktijk is dat afhankelijk van de situatie. Daarom stemmen we regelmatig onze inzet op elkaar af en delen we informatie. In 2024 zijn deze samenwerkingsafspraken met de politie vastgelegd in een handhavingsarrangement.

Voor de prioriteiten en inzet van de handhaving leefbaarheid en openbare ruimte wordt uitgegaan van de gestelde prioriteiten uit het Ingegraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid Noord Holland 2024-2027 (IMV-NH) verwerkt in het uitvoeringsplan 2025-2027 Veiligheid en Lokale Prioriteiten Heemstede.

Geprioriteerde thema's	Regulier toezicht
Veilige en leefbare wijken • (Jeugd)overlast en veiligheid • High impact crimes • Uitstallingen & Terrassen • Handhaven fietsenbeleid • Dumpingen/ Bijplaatsingen *Verkeersveiligheid/ verkeersgedrag* • Integrale verkeerscontroles • Parkeren • Verkeersveiligheid rondom scholen *Ondermijning* • Signaleren en rapporteren	• Evenementen • Contr.verg. voorwaarden • Reclameborden & spandoeken • Ligplaatsen • Illegaal gebruik gemeentegrond • Containers op openbare weg • Plakken en kladden • Collecteren • Straatartiesten • Standplaatsen • Particulier groen • Aanlijn- en opruimplicht honden

Een andere taak van team handhaving is dat er elke werkdag iemand aanwezig is bij de balie mochten er incidenten zijn in de publiekshal. Dit kan een handhaver zijn maar ook de teamleider. Deze kan ondertussen administratieve werkzaamheden uitvoeren maar het drukt wel op de uitvoeringscapaciteit op straat.

Planning en formatie

Team Toezicht en Handhaving bestaat uit de handhavers van de gemeente Heemstede en de handhavers van de gemeente Bloemendaal. Zij worden aangestuurd door een teamleider en operationeel begeleid en aangestuurd door de coördinator. De handhavers hebben hun eigen gebied maar kunnen in beide gemeenten ingezet worden.

Team handhaving Heemstede	FTE
Afdelingshoofd	1
Integraal handhaver	4,6
Inhuur handhaver	2
Totaal	7,6

In onderstaande tabel worden de voornaamste werkzaamheden opgesomd weggezet naar uren. Hierbij wordt uitgegaan van de inzet voor Heemstede op basis van 1.330 inzetbare uren per fte.

Inzet handhaving	Percentage	Uren
Leefbaarheid	40%	2.660
Meldingen/incidenten (60%)	24%	1.596
Verbinding (15%)	6%	399
Afval (15%)	6%	399
Hondenoverlast (5%)	2%	133
Ligplaatsen (5%)	2%	133
Parkeren/verkeersveiligheid	25%	1.663
Verkeersveiligheid (16%)	4%	266
Parkeeroverlast (16%)	4%	266
Parkeerautomaten (3%)	1%	50
Fiscaal/blauwe zone (27%)	7%	449
Fietsveiligheid (15%)	4%	249
Fietswrakken etc (8%)	2%	133
Toegankelijkheid (15%)	4%	249
Veiligheid	16%	1.064
Ondermijning (4%)	1%	43
Jeugdoverlast (48%)	8%	511
Zorg en woonoverlast (48%)	8%	511
Canet (aanwezigheid publieksruimte)	12%	798
Training (wettelijke verplicht)	7%	466
Totaal	100%	6.651

4.3 Capaciteit

Team Bouw- en Woningtoezicht (team BWT)
BWT telt 5,58 FTE en is daarmee in staat om in 2026 de wettelijke basistaken uit te voeren.

Medewerker #	Functie	FTE
1	Coördinator	1
2-3	Casemanager	1,89
4	Toezichthouder	1
5	Juridisch medewerker	1
6	Administratief medewerker	0,69
Totaal		5,58

Prioritering aanvullend beleid
Naast de wettelijke taken wordt er geprioriteerd op extra taken uit aanpalend beleid. Aanvullend beleid kan met de huidige capaciteit niet altijd worden nageleefd. Op het meeste beleid wordt niet preventief gehandhaafd, maar alleen op meldingen gehandeld.

Vanaf 2026 is de nieuwe U&H-strategie van kracht. Hierin staat dat er geen nieuwe taken bij team BWT worden belegd zonder dat daar extra capaciteit (en middelen) voor beschikbaar worden gesteld.

Team Toezicht en handhaving (team T&H)
De formatie is voldoende om uitvoering te geven aan de prioriteiten uit het uitvoeringsprogramma en te acteren op meldingen. Op dit moment wordt er capaciteit ingehuurd. In de Kadernota 2027 is extra budget aangevraagd om deze capaciteit structureel aan te kunnen nemen.

Medewerker #	Functie	FTE Heemstede
1	Afdelingshoofd	1
2	Handhaver	4,6
3	Inhuur handhaver	2
Totaal		7,6

Komende jaren
In 2025 is een nieuw boa-stelsel aangekondigd. Dit zal resulteren in een samenvoeging van Domeinen (openbare ruimte, boswachter en OV) naar één publiek domein. Boa's krijgen een duidelijkere taakomschrijving en bevoegdheden worden generiek. De planning is dat het nieuwe boa bestel gefaseerd ingevoerd zal worden en vanaf 2028 afgerond zal zijn. Het is op dit moment nog niet duidelijk hoeveel extra capaciteit hiervoor nodig is. Dit gesprek zal de komende jaren worden gevoerd.

4.4 VTH-doelstellingen uit U&H-strategie 2026-2013

Naast de uitvoering van VTH-taken wordt in 2026 ook gewerkt aan de organisatie. Daarvoor staan een aantal strategische doelstellingen in de U&H strategie. Voor 2026 betekend dit dat:

- De belangrijkste samenwerkingsafspraken en werkprocessen tussen afdelingen en externe partners wordt opgesteld (1e strategische doelstelling)
- Een nieuwe kwaliteitsverordening VTH wordt vastgesteld (onderdeel van de 3e strategische doelstelling).

Strategische doelstellingen U&H-strategie 2016-2031

1. In het eerste jaar van dit beleid worden de belangrijkste samenwerkingsafspraken en werkprocessen tussen afdelingen en met externe partners opgesteld.
2. De gehele beleidscyclus voldoet aan de procescriteria uit het Omgevingsbesluit.
3. De komende beleidsperiode werken we toe naar de criteria voor kritieke massa uit de kwaliteitscriteria 3.0

5. Financiën

De financiering van de werkzaamheden die voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma zijn gekoppeld aan de gemeentelijke begrotingscyclus. De basis van de financiering ligt in de begrotingsprogramma's 1 (Veiligheid) en 8 (Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing).

Voor 2026 is €50.000 incidenteel extra budget aangevraagd vanwege beperkte politiecapaciteit. In de Kadernota 2027 is structureel €50.000 extra budget aangevraagd voor uitbreiding taken team T&H.

Naast onze eigen inzet voeren de Veiligheidsregio Kennemerland (Brandweer) en Omgevingsdienst IJmond (milieu) VTH-taken op andere domeinen uit. Heemstede neemt daarvoor deel in beide Gemeenschappelijke Regelingen. Voor 2026 is heeft Heemstede een incidentele extra bijdrage aan Omgevingsdienst IJmond gedaan. Vanaf 2027 is voor beide Gemeenschappelijke Regelingen een structurele verhoging van de bijdrage aangevraagd in de Kadernota 2027.

Heemstede